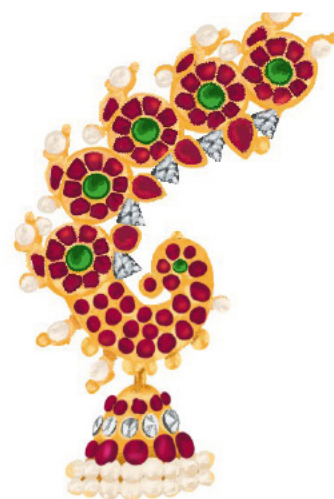

Nritya Katha - Indiase dansverhalen voor kinderen is een verzameling verhalen over de kleurrijke wereld van Indiase dansen. India is het danscentrum van de wereld, met acht klassieke dansen en honderden streekdansen. Via de persoonlijke belevenissen van een kind en de prachtige illustraties worden we ondergedompeld in de magie van de dans met bijbehorende kunst, verhalen, beelden, kostuums en vakmanschap.

Deze dansverhalen brengen kinderen van nu naar verschillende deelstaten van India, die een eigen rijke cultuur hebben en plekken waar traditie en moderniteit samenkomen. Verken India als nooit tevoren via ongelooflijke dansvormen als Bharatanatyam, Kuchipudi, Kathakali, Kathak, Manipuri, Mohiniyattam, Odissi, Sattriya en Chhau.

Jaya Mehta is een internationaal befaamde Odissi-danseres. Daarnaast is zij dichtster, docent, talkshowhost en moeder van twee kinderen. Ze staat bekend om haar dansgedichten en uitvoeringen daarvan op festivals wereldwijd en innovatieve dansworkshops voor kinderen. Ze geeft Odissi-les aan jonge, veelbelovende dansers.

‘Dha, ge, na, ti, na, ka, dhi, na,’
klonken de woorden van de tablaspeeler.

‘Dha, ge, na, ti, na, ka, dhi, na,’
zongen de enkelbelletjes van de Kathakdanseres.

SAMPRESHAN.COM

9 789083 345116

Nritya Katha

INDIASE DANSVERHALEN VOOR KINDEREN

JAYA MEHTA

Illustraties
Suruba Natalia

08 Dansen met Krishna

Tishya's hartstochtelijke liefde voor God Krishna leidt naar haar ontdekking van de Manipuri-dans met bijbehorende kostuums en schoonheid.

22 Dans zoals ik

Aadi ontdekt dat de Oost-Indiase streekdans Chhau met kleurrijke maskers en dierachtige bewegingen ook door jongens wordt gedanst.

36 Het Odissi-avontuur

Een pratend beeldhouwwerk, een hemelse schoonheid en de Odissi-dans waarin alles samenkomt, maken Tarini's vakantie tot een spannend avontuur.

52 Een droom om te dansen

De dorpsjongen Shankar krijgt een uniek verjaardagscadeau: hij aanschouwt zijn geliefde godheid Shiva in zijn machtige vorm van Natraj en maakt kennis met de Bharatanatyam-dans.

66 Bihu- en Sattriya-danservaringen

Angela reist van Londen naar Assam en ervaart de rijkdom aan volks- en klassieke dansen in dit deel van India.

KOM EN DANS MET ONS!

14 Kathakali in Kerala

Tijdens een vakantie in Kerala raken Krishna en Lola in de ban van de kleurrijke Kathakali-dans en eenmaal thuis blijven ze ervan genieten.

30 Dit klinkt als Kathak

Anoushka ervaart de magie van de honderdvijftig enkelbellen van Kathak en leert hoe je kan praten met de wereld via je voeten.

42 Mijn verhaal

Saanvi's verhuizing van Californië naar het dorp Kuchipudi in India brengt de verhalenverteller in haar tot leven.

60 De dans van de betoverende Mohini

Ananya herbeleeft haar favoriete verhaal over God Vishnu en de mooie Mohini met de Mohiniyattam-dans.

74 Dankwoord

Mausa wees naar de idakka, een zandlopervorming trommeltje. Het geluid ervan klonk zo vreemd en mysterieus, alsof het rechtstreeks uit de wereld van goden en demonen kwam. Mausavertelde dat de idakka eigenlijk als een goddelijk instrument wordt beschouwd. Het wordt alleen bespeeld tijdens gebedsdiensten in tempels.

Een prachtige danseres in een wit en gouden kostuum kwam op en schitterde op het podium met haar sierlijke, vloeiende bewegingen. Mausazei dat de danspassen bedoeld waren om zo vloeiend als de golven van de oceaan te zijn. Terwijl ik naar haar mooie en golvende bewegingen keek, kreeg ik zelf zin om te dansen. Elke keer als ik een mooie dansbeweging zag, voelde ik iets in mij ontwaken. Ik kon mezelf niet meer beheersen. Ik moest dansen!

Ik stond op en begon de bewegingen van de danseres na te doen in het gangpad. Mijn familie keek geamuseerd toe, maar mama verzocht me dringend om weer te gaan zitten. Met veel moeite kon ik me inhouden en ging rustig zitten. Maar wat kon ik doen? De Mohini in mij was wakker geworden. Toen ik die avond weer thuis was, danste ik naar hartenlust. Ik stond voor de spiegel en bond mijn haar in een hoge knot aan de zijkant van mijn hoofd, zoals een Mohiniyattam-danseres. Ik bond mama's dupatta om mijn middel en liet deze in plooiën aan de voorkant hangen, zoals bij een danskostuum. Ik stelde me voor dat ik een sierlijke vrouw was. Ik bewoog me als de golven van de zee, als donderende wolken,

als een vrolijke olifant en als de ondeugende baby Krishna. De thema's van de voorstelling van die avond schoten door mijn hoofd als scènes uit een film.

Mama zag mijn vreugde en bruisende fantasie. Ze besloot toen dat ik op dansles moest gaan. Ik was superblij. En het beste was dat mijn lerares niemand minder was dan Radha Jaykumar, de danseres die we die avond hadden gezien. Ik werd ik al snel haar lieveling. Ik kwam altijd als eerste op les en was altijd goed voorbereid, omdat ik thuis al had geoefend. Ze zag mijn enthousiasme en inzet en hield me vaak een toverformule voor: "Riyaa zo of dagelijks oefenen is hoe we onze eigen goeroe worden, wanneer we alleen zijn." Ik volgde haar woorden en door mijn dagelijkse riyaa ben ik een klassieke danseres geworden. Vandaag de dag ben ik in staat om mezelf alles te leren. Dans gaf me zoveel: de Mohini in mij, die elke dag wil dansen, en een dans van de goden die ik graag deel met iedereen die ik ontmoet. Heb jij de dans gevonden die je met iedereen wilt delen?

Een paar weken later ging Aadi naar de dansschool waar mama les gaf in een van de klaslokalen. Op de school werd ook les in andere dans- en kunstvormen gegeven. Aadi liep buiten rond, toen hij vanuit een van de lokalen luid tromgeroffel hoorde. Nieuwsgierig gluurde hij naar binnen.

De dansers maakten vreemde, dierachtige bewegingen: ze liepen als een kraanvogel, sprongen als een tijger en bewogen zelfs alsof ze golven in de zee waren.

Wat was dit voor een dans?

Hij ging weer naar mama's lokaal en onderweg naar huis vertelde hij haar wat hij had gezien in het andere lokaal. Mama zei dat hij dezelfde dansvorm had gezien als die na haar optreden op het dansfestival, de Chhau. Ze vertelde dat zowel jongens als meisjes de krachtige en dierachtige bewegingen geweldig vinden.

Anoushka keek vol aandacht naar de voeten van de Kathak-danseres. Het leek alsof ze met haar voeten alles kon uitdrukken. Ze dacht na over de verschillen tussen Kathak en Flamenco. Flamenco zat ook vol voetenwerk en sierlijke handbewegingen. Maar de Kathak-danseres danste op blote voeten en droeg ghungroos.

Op dat moment deed de danseres iets ongelooflijks. Met een lichte beweging van haar voeten liet ze het geluid van galopperende paarden horen. Met een nóg lichtere beweging was het geluid van de regen te horen. Anoushka keek omhoog; het regende helemaal niet. Had ze dat geluid echt gemaakt met haar ghungroos? Het was pure magie: de magie van dansende ghungroos!

Dha, ge, na, ti, na, ka, dhi, na... Dha, ge, na, ti, na, ka, dhi, na.....

Anoushka applaudiseerde heel hard. De Kathak-danseres was een muziektovenares! Ze kon alle geluiden van de wereld beantwoorden met haar dans. Hoe geweldig was dat? Anoushka wilde graag zelf zo'n tovenares worden. Mama merkte dat Kathak een grote indruk op Anoushka had gemaakt.

Toen ze terug waren in Delhi, werd Anoushka's verjaardag gevierd. Mama kocht een prachtige katoenen salwar-kameez voor haar. De rok was wijd uitlopend. Mama knoopte de sjaal om Anoushka's middel en beloofde haar een verrassing. Ze reden naar een nieuw gebouw van rode bakstenen. Mama zei niets. Ze bracht Anoushka naar een kamer waar geluiden vandaan kwamen: *Taa theyi theyi tat, taa theyi theyi tat*. Toen ze naar binnen stapten, zag Anoushka kinderen die allemaal gekleed waren in salwar-kameez en op deze klanken dansten. En toen ze de ghungroos aan hun enkels zag, wist ze dat het een Kathak-les was.

Een golf van opwindning ging door haar heen. Ze keek naar haar moeder. Zou ze mogen aansluiten bij deze klas? Mama knikte met een grote, stralende glimlach en Anoushka omhelsde haar stevig. "Dank je, mama!"

Odissi is een klassieke dans uit de oostelijke deelstaat van India, Odisha. Odissi-dans brengt de vele tempelbeelden van Odisha tot leven. De dans laat ook verhalen zien van Indiase goden, vooral Shri Krishna.

Een Odissi-danseres draagt een kostuum gemaakt van prachtige zijden sari's uit Odisha met veel kleuren. Op haar hoofd draagt ze een prachtige witte kroon (pushpachuda) gemaakt van sholapith, een materiaal van de bast van een boom die groeit in de moerassige gebieden van Oost-India.

De karakteristieke bindi van de Odissi-danseres ziet eruit als een bloem. Een grote rode stip omringd door kleine witte bindi's.

Odisha is beroemd om fijn zilverwerk dat daar wordt gemaakt. Bij de Odissi-dans worden daarom alleen zilveren sieraden en een speciale zilveren driedelige riem (bengapatia) gedragen.

Als je ooit een danseres ziet met zachte, sierlijke bewegingen en ze draagt zulke prachtige kleding, dan weet je zeker dat ze een Odissi-danseres is.

Bekijk hier de Odissi-dans

Woordenlijst

Apsara: Mooie hemelse danseres in de hindoeïstische mythologie.

Bindi: Een decoratieve stip aangebracht op het voorhoofd tussen de wenkbrauwen. De stip is meestal rond.